

Lovforslag nr. L 110. Fremsat den 10. november 2000 af socialministeren (Henrik Dam Kristensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Ændring af refusionsregler, smidigere regler om 8-ugers opfølgning samt en forsøgsbestemmelse)

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovekendtgørelse nr. 147 af 2. marts 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 24, stk. 1, 3. pkt. ophæves.

2. I § 24 indsættes efter *stk. 1* som et nyt stykke:

»*Stk. 2.* Kommunen skal før den første kontakt til den sikrede tage stilling til, om karakteren af den sikredes sygdom eller den sikredes sygdomsfrekvens kræver, at den sikrede indkaldes til en personlig samtale. Samtidig skal der tages stilling til i hvilket omfang, der skal ske inddragelse af læger, hospitals- og revalideringsinstitutioner, virksomheder og de faglige organisationer samt arbejdsformidlingen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

3. I § 24 indsættes efter *stk. 2*, der bliver til stk. 3, som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Kan den sikrede ikke blive erhvervsaktiv igen, skal kommunen, når betingelserne herfor er opfyldt, rejse sag om en social pension.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

4. I § 30, *stk. 1, 1. pkt.* ændres »8 uger« til »4 uger«.

5. Efter § 41 indsættes:

»Kapitel 14

Forsøgsordninger

§ 41 a. Socialministeren kan efter ansøgning fra en kommune tillade, at der bliver lavet forsøgsordninger, der fraviger reglerne i kapitel 3 samt § 20, § 24 og § 27.«

6. Før § 42 indsættes:

»Kapitel 15

Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2001 og har virkning for sygdomstilfælde, der indtræffer den 1. januar 2001 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Der er i de senere år sket en stigning i antallet af sygedagpengemodtagere, der er langvarigt sygemeldt. Sygefravær har både sociale omkostninger for den enkelte og samfundsøkonomiske omkostninger udover udgifter til dagpenge i form af arbejdsgivernes udgifter til løn under sygdom samt mistet produktion.

Som led i regeringens aftale om finansloven 2001 med Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten og som opfølgning på aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi for år 2001 er det derfor besluttet at fremsætte lovforslag om smidiggørelse af regelsættet vedrørende den obligatoriske opfølgning efter 8 uger og justering af refusionsreglerne. Da mange kommuner har efterlyst en forsøgsbestemmelse i dagpengeloven, vil der ved samme lejlighed blive indsat en forsøgsbestemmelse.

Lovforslaget er begrundet i et ønske om, at kommunen foretager sygedagpengeopfølgningen på et så tidligt tidspunkt som muligt, idet mange projekter har vist, at en tidlig opfølgning øger den sygemeldtes muligheder for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, sygedagpengeperioden forkortes, og kommunen kan koncentrere flere ressourcer mod en tidlig opfølgning i de sager, hvor det er mest hensigtsmæssigt.

En undersøgelse foretaget af Den Sociale Ankestyrelse i 1999 viste, at kommunernes opfølgningsindsats i forhold til langtidssyge kun i 57 pct. af de langvarige sygedagpengesager opfyldte lovens krav om opfølgning senest efter 8 uger. I 23 pct. af sagerne var der foretaget opfølgning efter de 8 uger. I 21 pct. af sagerne var der ikke oplyst noget om, hvorvidt der var foretaget opfølgning.

Senere undersøgelser har dog vist, at kommunernes opfølgningsindsats er inde i en positiv udvikling. Den gældende 8-ugersregel for kommunernes opfølgning har medført, at sygedagpengeopfølgningen er kommet på kommunernes dagsorden, og i mange kommuner er opfølgningen fremrykket.

Denne positive udvikling bør understøttes gennem statslige tiltag, eksempelvis ved i højere grad at smidiggøre muligheden for en tidligere og mere målrettet

sygedagpengeopfølgning i de sager, hvor det er relevant samt ved et større økonomisk ansvar til kommunerne.

Den samlede ændring af dagpengeloven forventes at kunne få en gunstig effekt på arbejdsfastholdelsesindsatsen som en vigtig faktor i styrkelsen af det rummelige arbejdsmarked.

Derudover vil det samarbejde mellem virksomhed og kommune, som opstår i forbindelse med sager om fastholdelse af virksomhedens eksisterende medarbejdere, tillige kunne anvendes som platform for de videre bestræbelser på at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt. Et positivt samarbejde om fastholdelse kan åbne dørene for integration af nye medarbejdere – eksempelvis i fleksjob.

Ud fra den betragtning, at lovændringerne vil have større effekt, hvis der samtidig fastsættes regler om at forenkle reglerne om arbejdsgiverens indberetning af sygefravær, således at kommunerne altid er sikret kendskab til længerevarende sygefravær på et tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet og dermed får mulighed for at foretage rettidig opfølgning, vil der samtidig med de ovennævnte lovændringer ske ændringer i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 442 af 23. juni 1998 om dagpenge ved sygdom og fødsel for så vidt angår reglerne om arbejdsgiverens anmeldelse af sygefravær og refusionskrav.

I følge de nuværende regler skal arbejdsgiveren anmelde sygefravær til kommunen senest efter 4 ugers fravær og refusionskrav senest efter 6 uger. Anmeldelsen af fraværet og refusionskravet kræver imidlertid, at den sygemeldte bekræfter oplysningerne og oplyser om fraværsårsagen. Det kan betyde, at kommunen måske ikke altid har mulighed for at påbegynde behandlingen af en dagpengesag rettidig, idet anmeldelsesproceduren kan være tidskrævende med flere led, som kommunen ikke har mulighed for at påvirke. Derudover kan det være et problem, at processen afhænger af den sygemeldte selv, som ikke nødvendigvis har incitament til at videresende oplysningerne.

Socialministeren vil derfor med hjemmel i sygedagpengelovens § 7, stk. 3, og § 8, stk. 3, ændre reglerne

om indberetning i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 442 af 23. juni 1998 om dagpenge ved sygdom og fødsel. Ændringen går på, at arbejdsgiverens ret til refusion er betinget af, at indberetningen af sygefraværet er kommunen i hænde inden 4 uger. Kommunen vil have mulighed for kun at give refusion fra det tidspunkt, hvor kommunen har fået oplysning om fraværet, hvis sygefraværet ikke er indberettet rettidigt. Den gældende 6-ugers regel forudsættes dermed ophævet.

En sådan stramning vil forudsætte, at der samtidig gives arbejdsgiverne mulighed for at indberette sygefraværet direkte til lønmodtagerens opholdskommune, uden at indberetningen først skal passere forbi lønmodtageren. Ellers vil kommunen ikke med rimelighed kunne undlade at dispensere for overskridelse af 4-ugers fristen i de tilfælde, hvor overskridelsen må tilskrives lønmodtageren.

En direkte indberetning af længerevarende sygefravær fra arbejdsgiveren vil indebære, at kommunen som udgangspunkt ikke får oplyst årsagen til sygefraværet, som arbejdsgiveren jo ikke nødvendigvis kender og heller ikke har ret til at få oplyst. Kommunen må derfor, for at kunne behandle sagen og foretage opfølgning, skaffe oplysningen om fraværsårsagen fra lønmodtageren, hvilket i øvrigt også kan medvirke til at sikre en tidlig kontakt til borgeren. Kommunen kan benytte samme blanket, som hidtil har været anvendt til fraværsanmeldelsen. Den blanket, som arbejdsgiveren indsender til kommunen, kan efter en registrering af anmeldelsen videresendes til den sygemeldte, der herefter som hidtil udfylder bagsiden, herunder giver kommunen tilladelse til at indhente bl.a. yderligere lægelige oplysninger, og sender blanketten tilbage til kommunen.

Ændringerne i bekendtgørelsen vil blive forelagt Erhvervsministeriets testpanel.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslagene om smidiggørelse af reglerne om opfølgning og indsættelse af en forsøgsbestemmelse skønnes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Ændringen af indberetningsreglerne i sygedagpengebekendtgørelsen skønnes at medføre ubetydelige administrative merudgifter for kommunerne.

Forslaget om nedsættelse af den statslige refusion i uge 5-8 fra 100 pct. til 50 pct. skønnes – ud fra et forudsat statsligt udgiftsniveau for sygedagpenge før lovændringen på 4.832,8 mill. kr. i 2001 – at medføre merudgifter for kommunerne på 518,7 mill. kr. i 2001 og 580,1 mill. kr. årligt fra 2002 og fremefter (pl-2001). De kommunale merudgifter modsvarer af tilsvarende mindredgifter for staten. Forslaget vil således være udgiftsneutralt for det offentlige som helhed.

De økonomiske og administrative konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Derimod skønnes der at være administrative konsekvenser for erhvervslivet. Forslaget forelægges derfor Erhvervsministeriets testpanel.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser / Mindredgifter	Negative konsekvenser / Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Der vil være mindredgifter for staten på 518,7 mill. kr. i 2001 og 580,1 mill. kr. i 2002 og fremefter	Der vil være merudgifter for kommunerne på 518,7 mill. kr. i 2001 og 580,1 mill. kr. i 2002 og fremefter
Administrative konsekvenser for stats, kommuner og amtskommuner	-	-
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Administrative konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1, 2 og 3

En tidlig opfølgning er vigtig for at sikre fortsat arbejdsmarkedstilknøytning for den enkelte, idet der ved længerevarende sygeperioder er forøget risiko for ikke at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Længerevarende fravær kan endvidere medføre faglig usikkerhed og forringet social kontakt, som er med til at forringe muligheden for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

En tidlig opfølgning er ikke i sig selv et mål, hvis den ikke tjener et formål. I sygedagpengesager, der vedrører forudsigelige eller korterevarende sygdomsforløb som fx et brækket ben eller terminale/livstruende sygdomsforløb som fx en uhelbredelig kræftlidelse, vil det således ofte være hensigtsmæssigt at undlade en tidlig intensiv opfølgning, både af hensyn til den sygemeldte selv og til prioriteringen af kommunens ressourcer. En personlig samtale vil i de situationer ofte ikke være nødvendig eller hensigtsmæssig, ligesom det heller ikke altid vil være relevant med inddragelse af arbejdsmarkedets parter. Det vil derfor være tilstrækkeligt, at kommunen tager kontakt til den sygemeldte og på den baggrund vurderer, om en personlig samtale er nødvendig i første omgang.

I andre tilfælde vil en opfølgning efter 8 uger indebære en for sen opfølgning, hvormed opfølgningen ikke vil have den fornødne effekt i forhold til at bevare den sygemeldtes tilknytning til arbejdsmarkedet. Der tænkes her specielt på personer med hyppigt sygefravær og personer med specifikke lidelser - især bevægeapparatslidelser og ryglidelser. I sager, der vedrører personer, hvis sygemelding er begrundet i et dårligt arbejdsmiljø, vil det også være vigtigt med en tidlig opfølgning, dels fordi årsagen til sygefraværet ikke går væk af sig selv, dels fordi den sygemeldtes problemer ofte vil kunne afhjælpes på en anden arbejdsplads eller blot en anden arbejdsfunktion på den nuværende arbejdsplads.

I en række sygedagpengesager vil kommunen derfor med fordel kunne følge op på et tidligere tidspunkt end i dag, mens der i andre sager næppe er behov for

en så intensiv opfølgning, som reglerne tilsiger, selv ikke efter 8 ugers sygefravær. Derfor er det også vigtigt, at sagen kommer til kommunens kendskab så hurtigt som muligt. Herved kan der opnås en bedre udnyttelse af de ressourcer, der i dag indgår i indsatsen, og dermed en samlet set mere effektiv og målrettet opfølgningsindsats. Kravet om, at der i alle tilfælde kræves en personlig samtale med den sygemeldte ophæves derfor. Det er i den forbindelse meget vigtigt, at kommunen foretager en målrettet afdækning af de sager, der kan bedømmes som værende »risikosager«.

Det er alene i de tilfælde, hvor der er et forudsigeligt sygdomsforløb, at kommunen ikke behøver at indkalde den sygemeldte til en personlig samtale. I alle andre tilfælde har kommunen en pligt til at indkalde den sygemeldte til en personlig samtale, og kommunen skal stadig i alle sygedagpengesager tage deres vurdering af sagernes karakter og kompleksitet op til overvejelse senest efter 8 uger med henblik på at sikre, at eksempelvis sager der hidtil er blevet vurderet som ukomplicerede, fortsat kan betegnes som ukomplicerede, og at der fortsat ikke er behov for intensiv opfølgning. Der kan være sygdomme, der i starten betragtes som ubetydelig, men som efterfølgende viser sig at være længerevarende eller psykisk overbygget.

I de tilfælde, hvor kommunen har fulgt op på en sygedagpengesag efter fx 6 uger skal der ikke følges op endnu en gang efter fristen i retssikkerhedslovens § 7 (senest efter 8 uger), når der er optaget opfølgning efter dagpengeloven.

De smidigere opfølgingsregler ændrer ikke på kommunernes generelle forpligtigelse til at inddrage den sygemeldtes virksomhed i opfølgningen, jf. Socialministeriets vejledning om opfølgning.

Til nr. 4

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget om smidigere regler om 8-ugers opfølgningen og ændringen af anmeldelsesreglerne og er begrundet i et ønske om, at kommunerne foretager sygedagpengeopfølgningen på så tidligt et tidspunkt som muligt. Bestemmelsen skal ses som et instrument til at sikre en tidlig kommunal opfølgning.

En nedsættelse af den statslige refusion fra 5. uge og en samtidig ændring af indberetningsreglerne således, at arbejdsgiveren skal indberette fraværet direkte til kommunen senest efter 4 ugers sygefravær, vil sikre, at sygemeldingen kommer til kommunernes kendskab senest efter 4 ugers sygefravær. Senest fra og med 5. uge bør kommunen således have mulighed for at aktivt at påvirke den pågældende sag og bør derfor også fra og med 5. uge dele den økonomiske forpligtigelse med staten.

Ændringen medfører, at efter de to første arbejdsgiverbetalte uger, dækker staten udgifterne til sygedagpenge med 100 pct. i uge 3 og 4. Fra uge 5 til og med uge 52 dækkes udgifterne til sygedagpenge af stat og kommune med 50 pct. til hver. Efter uge 52 dækkes udgifterne til sygedagpenge af kommunen med 100 pct.

Til nr. 5

Forslaget går ud på, at give socialministeren hjemmel til at give kommunerne tilladelse til forsøgsordninger, der fraviger bestemmelserne i dagpengelovens kapitel 3 og §§ 20, 24 og 27 samt de tilhørende bestemmelser i dagpengebekendtgørelsen.

Hjemlen til at tillade forsøgsordninger bevirker, at socialministeren kan tillade, at der bliver lavet forsøgsordninger, der fraviger reglerne om opfølgning og anmeldelse.

Forslaget er begrundet i, at en forsøgsordning vil kunne medvirke til, at overvejelser om eventuelle ændringer i loven vil kunne ses fungere i praksis, før de bliver indført i hele landet.

Formålet er bl.a., at der kan laves forsøgsordninger, der vil medføre administrative lettelser for erhvervslivet. Socialministeriet agter ikke at godkende forsøg, der samlet set medfører øgede administrative byrder for erhvervslivet.

Der vil heller ikke blive godkendt forsøg, der samlet set påvirker det økonomiske mellemværende mellem stat og kommune.

Socialministeriet kan forinden, der gives tilladelse til et forsøg, indhente en udtalelse fra Rådet for den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked (Det Sociale Råd).

De øvrige ændringer er redaktionelle ændringer.

Til nr. 6

Der er tale om redaktionelle ændringer

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2001 og har virkning for sygdomstilfælde, der indtræffer den 1. januar 2001 eller senere. Det vil sige, at loven har virkning for de sygdomstilfælde, hvor 1. sygefraværsdag er den 1. januar 2001 eller senere.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. lovekendtgørelse nr. 632 af 22. juli 1997, som ændret bl.a. ved § 14 i lov nr. 288 af 12. maj 1999, og senest ved lov nr. 1113 af 29. december 1999, foretages følgende ændringer:

§ 24. Kommunen skal med henblik på at bevare den sikredes tilknytning til arbejdsmarkedet senest efter 8 uger og derefter mindst hver 8. uge tage dennes forhold op til vurdering med henblik på, om der er behov for behandling, optræning, revalidering eller andre former for bistand til den pågældende eller dennes familie. Dette skal ske i samarbejde med dagpengemodtageren, læger, hospitals- og revalideringsinstitutioner, virksomheder og de faglige organisationer samt arbejdsformidlingen. Kan den sikrede ikke blive erhvervsaktiv igen, skal kommunen, når betingelserne herfor er opfyldt, rejse sag om en social pension.

Stk. 2. Kommunen skal ved den første opfølgning tage stilling til udarbejdelsen af en opfølgningsplan. Planen skal i alle tilfælde senest udarbejdes, når dagpengemodtageren har været sygemeldt i 6 måneder inden for de sidste 12 måneder. Har kommunen forlænget dagpengeperioden efter § 22, stk. 1, nr. 1, skal nødvendige afklarende aktiviteter forud for revalideringen være iværksat senest 6 måneder efter forlængelsen.

1. § 24, stk. 1, 3. pkt. ophæves.

2. § 24, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Kommunen skal før den første kontakt til den sikrede tage stilling til, om karakteren af den sikredes sygdom eller den sikredes sygdomsfrekvens kræver, at den sikrede indkaldes til en personlig samtale. Samtidig skal der tages stilling til i hvilket omfang, der skal ske inddragelse af læger, hospitals- og revalideringsinstitutioner, virksomheder og de faglige organisationer samt arbejdsformidlingen.«

Stk. 3. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om opfølgningen af langvarige dagpengetilfælde.

§ 30. Staten afholder kommunens udgifter til sygedagpenge i de første 8 uger, jf. § 25, og udgifterne til barseldagpenge. I øvrigt afholder staten 50 pct. af kommunens udgifter til dagpenge til og med 52. uge regnet fra 1. sygedag i det aktuelle sygefravær og ansættelsesforhold. Herefter afholder kommunen de fulde udgifter til sygedagpenge.

3. I § 24 indsættes efter *stk. 2* som nye stykker:
 »*Stk. 3.* Kommunen skal ved den første opfølgning tage stilling til udarbejdelsen af en opfølgningsplan. Planen skal i alle tilfælde senest udarbejdes, når dagpengemodtageren har været sygemeldt i 6 måneder inden for de sidste 12 måneder. Har kommunen forlænget dagpengeperioden efter § 22, stk. 1, nr. 1, skal nødvendige afklarende aktiviteter forud for revalideringen være iværksat senest 6 måneder efter forlængelsen.

Stk. 4. Kan den sikrede ikke blive erhvervsaktiv igen, skal kommunen når betingelserne herfor er opfyldt, rejse sag om en social pension.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 5.

4. I § 30, *stk. 1, 1. pkt.* ændres »8 uger« til »4 uger«.

5. Efter § 41 indsættes:

»Kapitel 14

Forsøgsordninger

§ 41 a. Socialministeren kan efter ansøgning fra en kommune tillade, at der bliver lavet forsøgsordninger, der fraviger reglerne i kapitel 3 samt § 20, § 24 og § 27.«

6. Før § 42 indsættes:

»Kapitel 15

Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2001 og har virkning for sygdomstilfælde, der indtræffer den 1. januar 2001 eller senere.

Til lovforslag nr. L 110: Skriftlig fremsættelse (10. november 2000)

Socialministeren (Henrik Dam Kristensen) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (Ændring af refusionsregler, smidigere regler om 8 ugers opfølgning samt en forsøgsbestemmelse)

(Lovforslag nr. L 110)

Lovforslaget er et led i regeringens aftale om finansloven 2001 med Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten samt opfølgning på aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi for 2001.

Der stilles forslag om, at den sygemeldte efter en konkret vurdering ikke skal indkaldes til en personlig samtale, således at kommunen kan bruge sine ressourcer på en mere intensiv opfølgning af de sager, hvor det er mest hensigtsmæssigt. Den statslige refusion nedsættes fra 5. uge, således at kommunerne har et økonomisk incitament til at foretage en så tidlig opfølgning som muligt. Der indsættes endvidere en forsøgsbestemmelse i loven.

Der vil samtidig med ændringerne i selve dagpengeloven ske ændringer af dagpengebekend-

gørelsens regler om indberetning af sygefravær, således at arbejdsgiveren skal anmelde fraværet direkte til kommunen uden først at have fået den sygemeldtes underskrift på anmeldelsesblanketten. Der vil endvidere ske ændring af refusionsreglerne gående ud på, at hvis arbejdsgiveren ikke har anmeldt sygefraværet senest efter 4 uger, vil der først kunne gives refusion for udbetalte dagpenge fra det tidspunkt, hvor der så sker anmeldelse af sygefraværet.

Formålet med lovforslaget er at nedbringe antallet af sygedagpenge-modtagere, der er langvarigt sygemeldt.

Lovforslaget skønnes at ville medføre merudgifter for kommunerne på 518,7 mill. kr. i 2001 og 580,1 mill. kr. i 2002 og fremefter. De kommunale merudgifter modsvares af tilsvarende mindreudgifter for staten.

De økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.